

FELELŐS MEGVÁLÁS NAPIJA

Elnézési árak:		Vidéken:	
Helyben:			
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
3 óra	3 K.	3 óra	4-00 K.
6 óra	6 K.	6 óra	9-00 K.
12 óra	12 K.	12 óra	18-00 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Székesfehérvár I.
 Károlyi uca.
 Egyes szám: 4 fillér.
 Működés díjazásba szerint.

Felelős szerkesztő és lektoraldos: Barányay Lajos.

AZ ORVOSOK.

A király hivatalos iratot adott ki, s abban hálás köszönetet mond Magyarországon orvosi karának a háboruban kifejtett rendkívül eredményes és sikerdús munkásságáért. Öszintén megvalljuk, már vártuk ezt az elismerést. Mert a háboruban az orvosi tudomány, felkészültség és önfeláldozó munkásság vitathatatlan győzelmet aratott, amelyet senki kétségbe nem vonhat s amelynek eredménye az emberiségnek egyik legnagyobb diadala lesz mindenkor.

Az orvosi tudomány a technikával együtt fejlődött fél század alatt hihetetlen magasságra. E tudomány van olyan fontos a hadviselésben, mint a hadvezérei képesség, vagy a municióbőség. Csak vissza kell gondolnunk a régi háborúk történetére, amelyeket számtalanszor nem a hadviselő felek fegyveres ereje, hanem az iszonyu ragályok döntöttek el. Hunyadi János seregét ép úgy letörte Nádorfehérvárnál a vérhas, mint Sedánál a franciát a pestis, pedig a régi háborúkban a sebesülések veszélyessége a fegyverek primitív volta miatt elenyészően csekélyebb volt a mostani gyilkoló fegyverek, gázok és szilánkok okozta sebesülésekhez képest.

Három év óta eddig nem sejtett embertömegek állnak harcban; küzdenek nemcsak fegyverekkel hanem gyilkos forrósággal, vízhiánnyal; fertőzi meg a levegőt milliónyi halottak hullája s hogy mégis oly sokan felgyógyulnak, számos esetben valósággal bámulatreméltó gyógyítások, operációk történnek, nincs kolera, vérhas, tifusz, amely a nemzetek fegyveres erejét s a frontmögöttiek ezreit pusztítanak, az az orvosi tudomány legnagyobb diadala, amelyért méltán éri királyi elismerés a nagy időkhez méltó orvosi kart. A háboruban sok mindenben csalódtunk. Csak egyben nem: az orvosi tudományban. Hálás elismerésünk kíséretében önzetlen művelőit!

Székesfehérvár juniusi közgyűlése.

A leánygimnázium ügyét elodázták. — A Phoebus-per tárgyalása. — A várt nagy viharok elmaradtak. — A városatyák is otthonmaradtak.

Szenzáció, nagyszerű heccet ígértek a hétfői közgyűlésre. A sajtó közérdekért hevülő lovagjai hetek óta verték a nagydobot, futták a repedt réztrombitát és nyeggették a kecskebőrt a hónuk alatt, hogy soha nem látott és nem élvezett látványosság készül az atyák gyűlésén: Először: elevenen megnyuzzák, másodsor: nyáron megsütik, harmadsor: főlírások kölik és végül negyedsor: főlakaszják azokat, akik a Tanács javaslatát a Phoebus-perben nem fogadván el, porre került a sor és az első bírói forum a perben a városi marasztalta el. Mivel belépő díjat nem kellett fizetni s a dolog gyönyörűnek ígérkezett, be is szállinközött összesen 39 városi (száz otthon maradt) vagyis ilyen gyéren látogatott közgyűlése nem volt hamarjában a városnak. Az érdekesség elsősorban az volt, hogy ki fogja az öffenziát megindítani? Es jelentkezett — Miklós Géza személynében. Vagyis: vajudák a ne-
 gyek és megszületett a neveléses égette. A férfi, aki mindenre vállalkozik, noha a lólabát mindenki azonnal észreveszi kenetteljes, meghatottságtól remegő hangon, „pár szóval,” rövid félóra óra alatt kifejtette azt a jámbor óhaját, hogy akik nem szavaták meg a tanács indítványát, anyagilag vonassanak felelősségre. A nemes szívből fakadó óhaját általános derűtség fogadta, sőt minden szónok foglalkozott vele; az egyik a napirendről kívánta levenni, a másik abszurdumának nevezte, a harmadik nevelésesnek, a negyedik farizeuskodásnak vélte, a legalaposabban azonban mégis Borchert Jenő dr. végezte ki. (Őt senki elfogultsággal nem vádolhatja.) Föltette a kérdést a nagytiszteletű urnak: tegyük föl, hogy a mai közgyűlésen is szavazás lesz. Akár fölébebeszt, akár a fölébebeszt elutasítását fogadják el, valamiképp megtörténnek heilk, hogy a város fizetni fog. Akárhova szavaz a nagytiszteletű ur, lehet, hogy a szavazata éppen azon a párton történik, ahol a

város veszt — vállalja e tehát szavazatáért az anyagi felelősséget? ... A nagytiszteletű ur egy szót se szólt, sőt azt a semmit is lassan mondta, hanem hozzá méltó válaszként meghatottságtól remegő lépésekkel, az atyák csöndes derűtségétől követve — a távozás hímes mezejére lépett.

Igy teremnek a nagy férfiak, a város önzetlen és bölcsen körültekintő atyjai, akiknek 20 centiméterrel bővebb kabátot kell szabatni, hogy a mellük is beleférjen. Így végződött a nagy szenzáció!

Egyébként az egész közgyűlés messeszerű zűrzavarban folyt le. 3 órától fél 9 ig összesen 10 tárgyat végeztek ki. A Phoebus pört két órai tanácskozás után bizottságra bízták s ideiglenesen leszavazták. A legérdekesebb a városi tanács volt, ez egyhangu indítványt terjesztett be a leánygimnázium felállításáról, aztán látta, hogy Elek Gyula ellenzi, megfordította a

kezdeményezést és elhatározta, hogy tanácsokat fog kérni. Mi pedig leszögezzük, hogy ha a leánygimnázium nem valósul meg, Székesfehérvár lesz az egyetlen város Magyarországon, amely a maga felsőbb leányiskoláját a saját Tanácsának szavazatával a bölcséjében megfojtotta. A szülők várhatnak, a leányok tűnődhetnek, pihenhetnek 1—2—3 esztendeig, a míg a tanulmányaikat megfelelő módon folytathatják, hiszen ebben a háborus, komisz világban ugyanis mindegy, ha valaki két vagy három esztendeig nem jut kenyérhez.

A gyűlést Széchényi Viktor gróf főispán nyitotta meg, egyszersmind bejelentvén, hogy a főispáni állásáról lemondott. A közgyűlés lelkesen megéljenzte, hiszen azok alatt az évek alatt, míg a törvényhatóság vezére volt, nemes szívvel, sok jó dolog iránt való tisztes lelkesedésével meghódította a város közönségét s az fájó szívvvel látja, hogy a kormányzati rendszer összeomlása egy kiváltó és jóakarató embertől fosztotta meg városunkat.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Elnök: Széchényi Viktor gróf — majd Saára Gyula dr. polgármester.

Előadók: a városi tanácsosok. Hitelesítők: Kuthy József dr. és Nagy Ignác.

Jegyzőkönyvhitelesítés július hó 2-án.

A legközelebbi rendes közgyűlés aug. 27 én.

Széchényi Viktor bejelentette, hogy a politikai változás következtében beadta lemondását a főispáni állásról s néhány nap múlva beáll a változás, az új főispán kinevezése. Erkölcösleg is, érzelmileg is érzi annak kényszerét, hogy a törvényhatóságtól, amelyel annyi éven át együtt dolgozott, búcsút vegyen. A főispáni szék üresedése alkalmával a polgármesternek joga a közgyűlés összehívására.

Interpelláció a közutakról és tüzelőről.

Vermes Mihály kérdést intéz, hogy a vízvezeték akadályai folytán szükségesnek tartja a közutak rendezését tartásáért. Varga Elemér főmérnök jelzi, hogy 60 közkutat rendezték, s a magánosokat is felszólították, hogy kútjaikat bocssáák esetleges szükség idején a közönség rendelkezésére.

A szén és tüzelőanyag esetleges hiányával számolni kellvén, a városi tanács elhatározta, hogy az elkövetkező időre melegezőket állít fel továbbá intézkedik, hogy a város határában levő silány előfákat esetleg a szegényebb népusztály rendelkezésére bocsátja. Szükség esetén egy alkalmi bizottság fogja megtenni a szükséges intézkedéseket. Tanítást az iskolákban, ha a hatóság úgy kívánja, összpontosítani fogják. A szegényebb osztály lábujjáról — mint a multban — ezután is gondoskodni kíván a város.

Lisztellátás.

Weisz Miksa interpellációt terjesztett be, hogy a lakosság lisztellátását ne a régi rendszer szerint intézzék, hanem osszák szét több külvárosi kereskedőnek, hogy megszűnjék a közönség kínos ácsorgása. Egy kis jóakarattal meg lehet csinálni és nem kell az ügyet temetőbizottságokra bízni. Lám Nagy Ferenc, Miskolcz város zseniális polgármestere közmegelegedésre így oldotta meg a nehéz problémát. Kerekes Lajos dr. a mostani nehézségekre utalt és megígérte, hogy az új kiosztás alkalmával keresni fogja a jobb megoldást.

A polgármester

jelentésénél Bilkei Ferenc kérdezte, hogy az ezredéves és Markl-

őszöndíjak pályázatát miért nem írták ki úgy, mint a mult közgyűlés elrendelte. Saára Gyula dr. megígérte a mulasztás korrigálását.

A számvevőségénél

két számtisztai állás megüresedvén, a közgyűlés az ügyet a szervező bizottsághoz utalta át.

Az új járvány-kórház

helyét a közgyűlés a Szent György kórház mögött jelölte ki.

Új rendőrtisztai

állást szervez a város.

A tisztviselők ruhasegélyét kiutalja a város abban a mértékben, a mint az állam ilyen segélyt ad; akiknek ezenfelül is járna, azt a hetes bizottság fogja megállapítani.

Langraf Lajos 10 ezer koronás alapítványát a meztelbös szegény gyerekek javára köszönettel tudomásul veszi a közgyűlés.

A Phoebus-per

Kisteleki Károly dr. főügyész előterjeszti, hogy a Phoebus 1916 okt. 1-től a villamos áram díjának felemelését kérte azon az alapon, hogy a háboru réa is nagyobb terheket rótt. A törvény megadja erre a jogot, ha a társaság ezáltal anyagi romlás fenyegetné. Hangsúlyozták, hogy a társaság maga is oka volt a beállott bajoknak, mert kötelezett-segeit hanyagul teljesítette. Másrészt emelkedett a jövedelme az ízem nagyobb kiterjedése folytán. Ha nyereségre nem számított volna, 15-16 százalék felemelésre tarthatott volna igényt. A társaság 30 százalékot kért a tanács 25 százalékot ajánlott s a közgyűlés 20 százalékot szavazott meg, a bíróság a háboru vismajornak tekintvén 30,9 százalék áramemelését ítélt meg.

Vermes Mihály dr. a bíróság ítéletét tudomásul veszi, de bírálni nem kívánja, mert az nem jogerős. ~~Feltétele, hogy a főügyész kifejtése a bíróság előtt, hogy csak az növekedett a városi költségvetés, azt a tanács kötelezettségeit is hiven betartotta. A Phoebus nem szerzett be tartalékszenet úgy, mint ahogyan a szerződés előírja. Az áramfeszültsége tekintetében is sok hiba történt. A közgyűlés 1916. augusztus havában elutasította a kiküldött bizottság javaslatát, amely 6 filléres áramot ígért s kimondotta, hogy a telepet megváltja, decemberben azonban nem a megváltásra terjesztett be indítványt, hanem a Phoebus 30 százalékos áramemelési kérésével szemben 25 százalékot indítványozott. A hiba itt a Tanácsnál eredett. A közgyűlés nem fogadta el a Tanács indítványát s így keletkezett a per. Szerinte egy választott bíróságra kellene bízni a város és a Phoebus közti vitás ügyek elintézését. Szerinte legjobb megoldás volna a rögtöni megváltás. Ha ez nem sikerül, akkor a vasút mellett egy forgó áramu új telepet állítsunk fel a város. A magánfogyasztók vegyék igénybe ezt, míg a közvilágítás ellátása továbbra is a Phoebus teendője lenne.~~

Miklós Géza nem indítványkép, de mégis kifejezi azt az óhaját, hogy azok, akik a Tanács indítványát nem fogadták el, anyagilag vonassanak felelősségre. (Derült-ség.)

Elek Gyula neveltségnek tartja Miklós Géza óhaját. A közgyűlés kiküldött egy bizottságot, s az egy esztendőig beható munkát végeztet s amikor indítványát be-terjesztette, a közgyűlés anélkül, hogy azt tanulmányozta volna, a Tanács javaslatára elvetette s újra a megváltás címjére. Decemberben olyanok többsége szavazta le a Tanács indítványát, akik a világitást általában igénybe nem veszik. A nagy többség nem tartotta kötelességének, hogy a tárgyaláson s a szavazásban részt vegyen. A Tanács hibája az volt, hogy saját javaslat mellett nem lépett fel azzal az éréllyel és határozottsággal, amely annak súlyt kölcsön-zött volna. László Pál szakértő mérnök olyan ingadozó javaslatot terjesztett be, hogy a közgyűlés tagjai könnyen hajolhattak akár a 20, akár a 25 százalék mellé s nem lehet csodálni, hogy ha ta-karékoskodni akartak, a tárgyalá-sok választották, mivel az volt a benyomásuk, hogy a kisebbik százalék megszavazása nem rejt magában veszélyt. A per bírói tárgyalásánál a Phoebus nagy-szerű felkészültséggel jelent meg, míg a mi főügyésznk jóformán egyedül állott, mert Tarján Géza szakértőnk nem is állhatott állandóan rendelkezésre. A per továbbvitelénél arra kívánja a súlyt fektetni, hogy a telep megváltásánál ez az áramelés ne számi-tassék be. Egyébként indítványt tesz arra, hogy a közgyűlés mondja ki a telep azonnal való megváltá-sát. (Helyeslés.)

Holly Géza dr. a kérdést fel-ölelő és a történeteknek megfelelőleg megvilágító beszéde a követ-kező volt:

Szabadjon rámutatnom arra, hogy amennyiben valaki okolható azért, hogy a villamos áramot drágábban kell fizetniünk, mint a szerződéses 6 fillér, azok semmi esetre sem azok, akik a Phoebus által kért 30%, avagy a Weisz Miksa bizottsági tag ur által indítványozott 20% áramemeléssel szemben csak 20% áramelési volt-ak hajlandók megszavazni, hanem azok, akik a Rauscher dr. Vermes-féle indítványt a mult évi augusztus 7-iki közgyűlésen meg nem szavazták.

Ez indítvány szerint azon esetben, ha a város 15 évig a felmondás jogával nem él, a Phoebus hajlandó a villamos áramot továbbra is 6 filléres egység áron adni, ezenfelül a villamos telepre mintegy egy millió koroua értékű befejtést eszközölni, sőt még a közvilágítást a megjelelt mértékig fejleszteni.

A Rauscher-féle ez indítványt a törvényhatóság által kiküldött műszaki bizottságnak, tehát a város ez ügybeni szakközegének a Phoebussal hosszú farszító szak-munka alapján létrejött megállapodása volt.

Ez indítvánnyal szemben azonban oly indokolatlan ridegséggel járt el a tanács és a közgyűlés, hogy az általa kiküldött bizottsá-gának fáradságos munkáját arra sem érdemesítette, hogy érdemileg tárgyalás alá vegye, hanem enél-kül elfogadottat a Phoebus elleni ellenszerves hangulat hatása alatt Elek bizottsági tag ur azon indít-ványa, hogy a kiküldött bizottság javaslatának mellőzésével a Phoebussal kötött szerződés azonnal mondassék fel.

Rauscher Béla hjába értelt az irányban, hogy egy szakutdást igénylő kérdésben nem lehet köz-érdekl, csak hangulat után állást foglalni, hogy trivol és a városra rendkívül károsodással járó dolog szakkérdésben nem érvek alapján állást foglalni, hiába mutatott rá dr. Vermes bizottsági tag, hogy e szakértők szerint a városra előnyös megállapodás mellőzésé-vel az első következménye lesz, hogy a Phoebus a villanyáram árát felemeli. Akkor ezt nem hitték el neki, nem fogadták el Rauscher indítványát épen azok hangos állásfoglalása után, akik ma a Phoebus perrel kapcsolatosan fesztszédmet kiáltottak azok, akik csak 20% áramelést tartottak indó-koltnak, az ő 25% áramelésük és a Phoebus által kívánt 30% árameléssel szemben.

Ha tehát valaki okolható, hogy a villanyáram árának emelkedése és az ez iránti per bekövetkezett, és csak a tanács és mindazok, akik a Rauscher-féle indítványt anélkül, hogy azt érdemi tárgyalás alá vetétek volna, — megbuk-tatták.

Hiszen nem lehet vitás, hogy a háboru tartama alatt kötött szerződés, a háborus áramel-kezés miatt nem változtatható, mert e jogelvet a m. kir. Kuria már kimondotta, így tehát a Rauscher-féle egyezség biztosította volna a városi közönségnek a 6 filléres áramot.

Hogy a per és az áram árának felemelését e közgyűlési hatá-rozat okozta, igazolja azon tény, hogy a Phoebus e további közgyűlési határozat után indította meg a villanyáram árának feleme-lése iránti keresetét és nem azután, mikor a közgyűlés csak 20% ár-felemelésre akart belemenni.

Nem fedi tehát a valóságot az a hirdapi állítás sem, hogy a Phoebus per csak a 30% áramelés el-utasítása után indította volna meg.

Weisz Miksa előadja, hogy ő jelen volt a Phoebussal folytatott tárgyalásoknál. A társaság először 50 százalékos áramelést kért, aztán leszállott 30 százalékosra s e csögyöz-zésileg ezt az összeget kérte a városól. Nekik azonban az volt az érzésük, hogy a Phoebus elfo-gadta volna a 25 százalékot, amit a Tanács ajánlott a közgyűlésnek.

Borchert Jenő dr. békeltető bizottság kiküldését kéri, hogy a vitás kérdéseket simán elintézzék, s ez mindkét félnek közös érdeke. A pernek megfelelőbbesését azon-ban kötelességszerűnek tartja, Az anyagi felelősség leheletlen, s azt azzal a kérdéssel illusztrálja, hogy vállalja-e Miklós Géza az anyagi felelősséget, ha most az ítéletet megfellebbezzük s az végig járván a felelbiteli fórumokat, a város — esetleg — még többet, mondjunk 50 százalékot fizet. (Miklós Géza csöndesen eltávozik. Csöndes derült-ség.)

Tóth Artur kijelenti, hogy ő megszavazta a Phoebusnak a 25 százalékos, azonban a huzsonötöt más formában szeretne volna kiadni a társaságnak (Derült-ség.)

Kovács A. Sándor lehetetlennek tartja a Phoebussal való meg-egyeztést, annál is inkább, mert a bírói ítéletben több viszásgot lát, többek közt; hogy a bíróság a közvilágításra is kimondta az áramdíj emelését, holott a Phoebus azt nem is kérte.

Kisteleki Károly dr. szerint a

pör — ha elveszlik — senki előtt sem népszerű. Az áramdíj emelése mindenki beleegyezett, Holly is, a különbség csupán az volt, hogy egyik nagyobb, a másik kisebb percentet akart megszavazni. Elismeri, hogy a tárgyalás-nál ő nem jelent meg akkora apparátussal, mint a Phoebus, Tarján Géza szakértő mérnök nem léphetett ugyan mindig jelen, de értékes szakvéleményt adott. Miklós Géza indítványa fölött napirendre lehet térni.

Vermes Mihály dr. utal arra, hogy ha elv volna az, hogy a szavazásért anyagi felelősségre vonják a bizottsági tagokat, miért nem fizetletnek pl. azokkal a biz-tágokkal, akik a szerződés meg-változtatásával a Wipler cégnek adták ki a munkát. Ott már fix a kár és a névszerinti szavazásból mindenki tudhatja, hogy kiknek a szavazata döntötte el a kérdést a város kárára.

A közgyűlés 2 órai vita után kimondotta, hogy a per főleb-bezni fogja, de a már kiküldött bizottságot felszólítja, hogy az esetleges megegyezés ügyében tárgyaljon a Phoebussal és ké-szítse elő a telep rögtöni megvál-tását.

Leánygimnázium.

A felsőbb leányiskolának leány-gimnáziummá való átalakítását — amint a lapunkban részletesen megírtuk már — egyhangu hely-lyesséssel elfogadták a különböző bizottságok. A tanács ily értele-mben tett indítványt a közgyűlés-nek.

Elek Gyula nem látja tisztá-zottnak a kérdést s attól fél, hogy a város oly nagy anyagi terheket vállal, amelyeket később nem bírhat meg.

Kuthy József dr. helyesli az átalakítást, mert mint minden kulturintézménynek, ennek is bar-átja. Azonban a költségek tekintetében nem egyezik meg a ta-náccsal. Szerinte nem 400000 koronával fizetünk többet, hanem 70-80 ezer koronával nagyobb terhet hárítunk vállatunkra. Ha né-hány év múlva az intézet teljesen kialakul. Egy új intézetet kell építeni, s az a befektetett tőkékkel milliókat jelenthet. Óhajja, hogy az új osztály már szeptemberben megnyíljen, azután tárgyaljanak a miniszterrel, hogy az állam megfelelő segéllyel járuljon az intézet felállításához és fönntartá-sához.

Holly Géza erősen támadja Kuthy József dr. (később kiúnt, hogy a nagy zajban nem jól ér-tette Kuthy dr. szavait s elégtételt adott a félreértés folytán mondott szavakért.) Szerinte a kérdés any-nyira elő van készítve, hogy el-odázni nem szabad. Az ország minden felsőbbleányiskoláját át-alakították már leánygimnáziummá. Tehát Fehérvár sem maradhat hátra egy olyan kulturintézmény létesítésétől, amely nemcsak a város leányainak továbbképzését segíti elő, hanem a vidékről is sokakat a városba vonz.

Pataki Armin dr. lehetetlennek tartja, hogy a leánygimnáziumot a mostani helyiségekben helyez-zék el Várjunk addig, amíg a hely kérdését radikálisan megold-ják.

Bükki Ferenc ellenzi Pataki dr. indítványát, mert hiszen akkor valószínűleg őszöndíjig nem be-

szélhetünk a leánygimnázium felállításáról. A beiratkozott leányok pedig nem várhatnak évekig, míg nekik helyiséget építenek.

Kovács A. Sándor magáévá teszi a Tanács első indítványát, amelyet az megváltoztatott. A leánygimnáziumot föl kell állítani már szeptemberben, de meg kell szavazni már most, mert a szülőket és gyermekeiket nem hagyhatjuk nyitott kérdés előtt, hogy beiratkozhatnak-e az új intézetbe, vagy sem?

A közgyűlés 18 szóval 12 ellen Elek Gyula, illetőleg a Tanács megváltozott indítványát fogadta el, hogy a leánygimnázium ügyét tovább fogja tárgyalni s később tesz indítványt a fölállítás ügyébe.

A közgyűlés fél 9 órakor ért véget s a biz. tagok még az utcán is élénk vitaközpontokban tárgyalták a szerencsétlenül elejtett ügyet. A tárgysorozatnak csak 8 pontját tárgyalták, le a többi egy rendkívüli közgyűlésre maradt.

Katonai szabadságolások új rendje.

— Szükséges a hatóság véleményezése. —

Az imtiár csaknem három év óta tartó háború okozta kivételes viszonyok folytán napról napra szaporodnak a katonai népfőlkései szolgálatot teljesítő egyének és ezek hozzátartozói által benyújtott különböző kedvezmények elnyerését célzó új kérvények, amelyek hatósági igazolás és véleményezés nélkül nem bírálhatók. Ezek az alábbi három csoportba foglalhatók össze:

- hadrakelt sereg körletéből a mögöttes országrészbe az állandó tartózkodási helyre vagy annak közelébe való áthelyezés iránti kérvények;
  - a mögöttes országrészben katonai szolgálatot teljesítő egyéneknek állandó tartózkodási helyükre vagy ennek közelébe való áthelyezésre irányuló kérvények és
  - hozzátartozók elhalálása, vagy súlyos megbetegedése címén való rövid szabadság, valamint sürgős családi és fontos életfeladat teljesítését célzó ügyekben 14 napnál hosszabb időre való szabadság engedélyezése iránti kérvények.
- Mint hogy ilyen kedvezmé-

nyek a katonai érdekekre való tekintettel csak aránylag kevés embernek adhatók meg abból a célból, hogy ezekben az igazán arra rászorultak részvételének és a kérelmek igazságosan és egyöntetűen legyenek elbíráltak, szükséges, hogy az ebbeli kérvényekben fölhozott indokok a közigazgatási hatóságok részéről megvizsgáltságának, ennek eredményéhez képest igazoltságának, vagy megcáfoltassanak és a kérvények szükségességére nézve az egyes családok vagyoni és egyéb körülményeit, valamint a helyi viszonyokat tekintetbe véve konkrét javaslatlétellel mellett igazságosan véleményeztessék.

Ronélfogva Szurmay Sándor honvédelmi miniszter most Székesfehérvárnak is rendetletet küldött, s az szerint a belügyminiszterrel egyetértőleg elrendeli, hogy a fentebb felsorolt kedvezmények elnyerését célzó kérvények a polgármester által a föntiek szerint megvizsgáltságuk és véleményezésük után igazolási véleményük magára a kérvényre díj- és bélyegmentesen hivatalból vezetendő rá.

HIREK.

Katonai kiüntetések. Várdy és Laufer hadnagyok kiváló vitézségükért a vasfélholdat kapták. Reiner Sándor népt. őrmester, Lukács Mihály népt. őrmester, Lukács Mihály népt. I. oszt. számvivő-attiszt, koronás ezüst érdemkeresztet, a vitézségi érem szalagján, Bendi Gyula hadapródjelölt II. oszt. ezüst vitézségi érmét, Pekh Ferenc, Lerch Konrad népt. őrvezetők, Nagy V. István, Dürer János népt. úzedekek, Varga András, Csopó Péter, Alföldi János, Bakusa Ilés népt. őrvezetők, Neidert János, Boka József, Reismann János, Barka György, Sauer Ferenc, Bakó János, Bakó József, Udvardi Sándor, Negel Ferenc, Holzinger János, Kiss János, Appel Sebestyén, Puhala Agoston néptelkélők, Metykó József, Szűts József népt., valamennyien a 17. népt. gyalogezredben, bronz vitézségi érmét kaptak.

Katonai előléptetés. Mészoly Lajost a román harctéren segédorvossá nevezték ki.

Személyi hír. Platz Bonifác nyug. kir. főigazgató, a Magy. Tud. Akadémia tagja városunkba érkezett.

Eljegyzés. Tkalecz Vilmos tartalékos zászlós eljegyezte Preisler Margit tanítónőt. Tkalecz most tért haza Oroszországból mint rokkant Kétévig volt hadifogoly Moszkvában.

Főúri hölgyek nagylelkű adománya. A mór rk. hitközség a zárdai leányiskola céljaira 75.000 koronáért házat vett, s annak vételárához gróf Lambert Henrikné, gróf Merán Jánosné és hr. Trauttenberg Frigyesné egyetemlegesen 20000 koronával járultak hozzá. A nemes cselekedet nagy hállára kötelezte Mór rk. közönséget.

Vöröskereszt-ünnepély Erdén. Az érdi Vöröskereszt vasárnap este nagyszabású művészeti rendez. hadivásárral egybekötve. A művészestélyen több fővárosi és prágai operanékesnő fog szerepelni.

A múzeumból. Múzeumunk örvendetes gyarapodása szükségessé tette annak részben való átcsoportosítását, s ennek folytán számos, eddig ki nem állított tárgy került kiállításra. Közülük különösen kiemelendők Székesfehérvár városának többi régi képe és pedig a török hódoltság korából, majd a XVIII. és XIX. századból, továbbá régi fényképek a város egyes utcáiról és nevezetesebb eseményeiről, ilyenek a Szent István bazilikájának ásatása munkálatai és a színház alapító letele. Külön csoportot alkotnak a város cseh- és kereskedő életére vonatkozó különféle okiratok, a 48 iki szabadságharcra vonatkozó képek és nyomtatványok és a vármegye történelmében szerepet játszó, nevezetes emberek arcképei. A néprajzi gyűjtemény a vármegye különböző községeiről készült fotográfiai élenkítik. Ujabbban a következő adományok érkeztek múzeumunkhoz: Wekerle Lajos 3 jelvény, Miklós Géza Gergely Károly hagyatékából különféle emléktárgyakat, Ács Antalné egy régi fejkötőt, Rauscher Béla régi nyomtatványokat, az Osztrák magyar bank székesfehérvári fiókintézte a bank 100 éves jubileumának emlékére vert érmet, a sz. Ferenc-rendi zárdá a 48 ki szabadságharcra vonatkozó hirdetőnyelveket és rendeleteket, Pail István gyári munkás az országos iparegylettől kapott ezüst érmét, Say Ferenc egy régi atlaszt, Almási Bruno régi pénzeket, az 1847-48-iki törvények gyűjteményét és egy nyomtatványt, Szőgyény Marich Géza id. Szőgyény Marich Lászlónak emlékiratait adományozták. A múzeum vezetősége e helyen is köszönetet mond a szíves adományozóknak.

Az újbungonya ára. A hivatalos lap mai száma az újbungonya maximális árát vasúthoz szállítva mosott állapotban 40 koronában, mosatlanul pedig 36 koronában állapította meg.

Nagy tüz-Nagyperkátán. Nagyperkátán indultunk úgy, hogy Grünvald Sándor mélyvölgyi pusztáján tegnap délelőtt egyik hatalmas pajta kigyulladt teljesen leégett. A pajtában gazdasági gépek, takarmányfélék, tengeri, olajpogácsa stb. voltak. Ezeknek is legnagyobb része a tűz mártalékává lett. A kár mintegy 100 ezer korona. A tűz keletkezésének oka még ismeretlen.

A Péter Pál napi vöröskereszt gyűjtés. Péter-Pál napi utcai gyűjtés alkalmával a város hölgyeinek beosztása a következő lesz: I. sz. urnánál Scháger Károlyné vezetésével dr. Gutherc Jenőné, Hauszherr Irén, Duka Ibolyka, Hubert Bözsi, Lehota Juliska, Pálkás Ilonka. II. számú urnánál Mészáros Sándorné vezetésével Armos Jenőné, Szerényi Kálmánné, Rexa Dezsőné, Balassa Margit, Bátky Manci, Bátky Sári. Márián Margit, Apt Irén, Armos Erzi, Rexa Nikola, Rexa Vera. III. számú urnánál dr. Bierbauer Viktorné vezetésével dr. Kövessy Istvánné, dr. Riffer Gézané, Fiáth Imréné, Szauer Lulu, Hentler Pálné, Kövessy Mária, Kövessy Pirooska, Riffer Anna és Klára. IV. számú urnánál Tóth Gézané vezetésével dr. Holly Gézané, Bezdek Manci, Halmosy Gizi, Halmosy Mici, Holly Bözsi, Stanitz Mariska, Holly Sári. V. sz. urnánál dr.

Lauschmann Gyuláné vezetésével T. Nagy Józsefné, Tóth Alénne, Szabó Imréné, Aujezdsky Irén, Koller Agata, Koller Lacika. VI. sz. urnánál Wertheim László vezetésével Auik Józsefné, Pálsó Istvánné, Hübner Károlyné, Vértessy Matild, Hübner Marita, Hübner Alice, Wertheim Klára, Wertheim Manczi, Klein Jolán, Szepessy Karola, Varga Elemérné. VII. sz. urnánál Karl Istvánné vezetésével Karl Emmi, Dr. Nagy Zsigmondné. VIII. sz. urnánál Gebhart Mártonné vezetésével Balog Józsefné, öv. Szauer Józsefné, Balog Józsika, Konrad Anna, Adamecz Erzsike, Kralovics Imréné. IX. sz. urnánál Bilkei Lenke vezetésével Kneifler Irma, Beiner Jánosné, Jávora Ida. X. sz. urnánál dr. Tunner Károlyné vezetésével Tunner Irén, László Elvira, László Irén, Schmitter Mária. E névsor még nem végleges. Felgyűlők: Gróf Széchenyi Viktorné, Szőgyény Marich Julia. A gyűjtés reggel 9-től déli 1 óráig tart. Előkészítő bizottság: elnök Reé István társelnök, tagok, dr. Vértessy Géza úttár, Kiss Géza, Lanzerich Antal és Simon Sándor t. b. titkárok.

Ez a hír a gyermekeknek szól. Székesfehérvár ifjusága már sokszor tanubizonyoságot tett hazafias lelkesedéséről és tevékenységéről. Most ismét erre hivatkozunk amikor árra kérjük, hogy mindenféle gyümölcsmagot (csereznye meggy, szilva, barack stb.) gyűjtésén össze külön-külön gyümölcsnem szerint s azt vigye el a Hadszegélyzöbe, ott átveszik s továbbítják a rendeltetési helyére. A gyümölcsmagokat ugyanis a háború alatt nagy mértékben lehet értékesíteni. A gyümölcsmag gyűjtők neveit hírlaplajlik közlik a nagyközönséggel.

Az ecetkészítés módja. Nem foglalkozunk ugyan a konyhaművészet tudományával s előre is bocsánatot kérünk olvasónktól, hogy erre a téve lépünk, azonban azt hisszük, némi szolgálatot teszünk a közügynek, ha a jelen számos háztartásban használt ecet, petrolium, máskor a gyertya, ismét máskor a citrom vagy a csiriz tünik el a forgalmi piacról, ha ilyen nehéz időkben közülük a jó házi ecet készítésének egyszerű és megbízható receptjét, lévén az ecet is azok közt az iparcikké közt, amelyek lekerülőben vannak a kereskedelem szinpadáról. Megkészítése nem kötelező, azonban aki megpróbálja, okosan teszi. 10 liter forrást és kihalt esővízben (lehet desztillált víz is) két és fél kiló cukrot kell feloldani és ebbe az oldatba 20 fillér áru élesztőt és egy tenyérnyi nagyságu pirított kenyert kell tenni. Mikor ez az oldat készen van, nagy üvegedényben 2 hétig meleg helyen erjedni hagyjuk. Az erjedés ritka vászalón vagy lyukasztott papírral kell csak befedni, hogy a levegő hozzáférjen. Két hét múlva kész az elsőrangú házi ecet.

— Rövid hírek.

Hadigőzdőző. A hadigőzdőző bizottságba negyedik tagnak nem Vértessy, hanem Vértessy Józsefet választották be.

A harctéren elésett és eltűnt katonák családainak július hóra járó segélyét A-tól K-ig június hó 30-án d. e. 10-től 12-ig L-től Z-ig július 1-én délelőtt 8-tól 10 óráig fizetli.

A forrótej áldozata. Ács Ferenc fülei fucska magára rántotta a forró tejet s súlyosan összeégette magát. Bezúllították a Szent György kórházba.

Sajt, vaj, citrom. A város közlemezése részére sajt, vaj, citrom érkezett. A vajat 10 dekánként jegyre adják ki.

A harctéren rokkanttá lett katonák segélyfizetése június hó 30-án (szombaton) délelőtt 8tól 10 ig eszközölteik.

A szülők figyelmébe. Szives tudomására hozzuk az érdeklődő szülőknek vagy, akik gyermekeiket a gimnázium, real, vagy a polgári iskola első osztályába öhajják beírni, azok részére a jun. és aug. hónapokban — tekintettel a haditanév csonkavoltára — középiskolai előkészítő tanfolyamot nyitunk. Jelentkezni lehet f. hó 28 tól (csütörtöktől) kezdve délelőtt 11—12 óráig minden nap bezárolag július 3 ig *Kigyó utca 5. szám alatt*, s ott egyéb felvilágosítással is szolgálunk. Irásbeli megkeresések is ugyanoda intézendők. *Tóth László és Zavaros István* tanítók.

Ujtás a női reform-fűzők terén; gyári lerakatot sikerült szerezni oly higiénikus „Rádium” reform fűzőkből, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csipőt fűzik, kényelmes járást és szabad mozgásbiztosítanak, ülésnél nem hátrányosak — Véletlenül feltétlen csak „Rádium” fűzőt tessék kérni! — Egyedüli elárúsítás egész megyére **Vermes Frigyesnél.** Blous újdonságok állandó raktára.

Bojtortján hajszesz korpásodás, hajhullás ellen; üvegje 2 korona. — Kapható **Szűcs Róbert** gyógyszerárában.

Köhögés ellen kitűnően bevált háziszser a **Störk-pasztila.** Egy doboz ára 60 fillér. Kapható **Szűcs Róbert** Károly király téri gyógyszerárában.

Szeplő, májtolt, pörösen, arisztokrácia polgárokra biztos hatású szer a „Korona tejkrem” (ezelött **Crème de Laktine**) és az **arcsón használat** után az arcbőr barsonysimává és hófehérré teszi. Egy kis tégely 1.20 K. Nagytégely 2 K. Kapható **Szűcs Róbert** gyógyszerárában.

Színház.

Az Uránia mozgószínház hírei.

Az Uránia színház igazgatója közli:

Leszámolás az emberiséggel az Uránia június hó 27, 28 és 29-én folytatja Homunkulus sorozatát, melynek ezuttal a V. része kerül színre. Ez az V-ik rész is egy teljes egészet képez, és azoknak is nagy élvezetet nyújt **Olaf Főns** fenomená is játéka, kik az előbbi sorozatokat nem látták. Ugy mint a többi, ez is nagy-szerű látványosság. Tekintve a nagy érdeklődést, jegyek már ma válthatók **Ullmann** dohánytörsdjében valamint az Uránia pénztáránál. Szombaton és vasárnap **Paul Wegener** legszebb filmje a „Gólem és a táncosné” kerül színre.

Apolló mozgószínház hírei.

Apolló-színház igazgatója közli:

A tenger rejtelméi. Az Apolló színház szerdán, csütörtökön és pénteken „A tenger rejtelméi” című

4 felvonásos érdekesítő detektív drámát, am utálja le, annak tárgya a tengeri kalózok életéből van merítve. A főszerepet **Alwin Nenss** játssa ami egymagában sikert biztosít a filmdrámának. Előadások szerdán és csütörtökön fél 7. és fél 9 órakor, Péter és Pál napján 3, 5, fél 7 és fél 8 órakor. Rendes helyárok.

Házelandás.

A székesfehérvári 2905. sz. tkvi. betéiben A + I sor, 25. hrszám alatt felvett Szent István-teret 3. sz. alatti lakóházat átulírott a tulajdonos megbízásából **f. évi július hó 1-én irodámban** (Nádor-utca 13. Koronafi-ház) tartandó önkéntes árverésen a legtöbbet ígérőnek eladni fogom.

Az árverési feltételekre nézve ügyvédi irodámban bővebb felvilágosítás nyerhető.

Dr. Molnár János, ügyvéd.

Székesfehérvár sz. kir. város polgármesterétől 6642/1916 szám.

Hatósági hirdetésny.

Értesitem a fa és faszéknéreskedőket, hogy a fa és faszéknéskészletek bejelentése tárgyában kibocsájtott kormányrendelettel elrendelt közzétbejelentésekre szolgáló ürlapok a városházán (Zich ház II. 5.) a hivatalos órák alatt átvehetik. Székesfehérvár 1917 évi június 25-én.

Dr. Saára Gyula polgármester.

Székesfehérvár sz. kir. város polgármesterétől 6535/1917 szám.

Felhívás a város

Rokonsegéhez.

Néhány héttel ezelőtt országos mozgalom indult meg, hogy ama szét nem szakítható szoros bajtársai és szövetségi viszony újabb megnyilatkozása-képen, amely hazánkat a festvérállam Ausztriával és Németországgal egy harctérem, mint a polgári élet háborus küzdelmeiből összeköti, hívjunk meg egy pár száz, üdülésre szoruló osztrák német gyermeket a szünidőre és lássuk el őket igazi magyar vendégszeretettel.

Mint hogy azt hiszem, hogy Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága sem fog elmaradni a nemes intenciójú mozgalomtól, azzal a kérréssel járulok városom közönségéhez, hogy a folyó év augusztus és szeptember hónapjaiban, amikor már a háztartásban az új termés készletei számbavehetők lesznek, vállaljon a szomszédból üdülésre jelentkező osztrák-német gyerme-

kek közül egyet, vagy annyit, amennyinek ellátásáról háztartásában gondoskodhatik és szerző készséget a család vagy háztartás feje folyó. évi június 26-ig bezárolag jelentsse be a polgármesteri hivatalba dr. Csitáry G. Emil aljegyző-nél.

Székesfehérvár 1917 év június hó 18-án.

Dr. Saára Gyula polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK

Bármínemű eladásnál, vételnél, lakáskeresésnél, kiadásnál a legalkalmasabb és legcélszerűesebb mód, ha az apróhirdetésekhben közlésszük. A hírdetés eredménye tekintettel a Fejérmegyei Napló rendkívül nagy elterjedtségére, bizos, a Fejérmegyei Naplót Székesfehérvárról az egész város olvassa, mindenütt megtalálható. Sőt a vármegye minden községében nagy elterjedtségnek örvend. Ezenkívül az ország minden részébe jár, sőt külföldre is. Az apróhirdetés díjszabása olcsó. 10 szög 1 korona. Azozfélül minden szó 5 fillér. Vastagabb betűkkel kétszeres ár fizetendő. Az apróhirdetés levelezőlap, telefon utján is feladható. Vidékről legcélszerűbb postautalványon küldeni a szöveget és a hirdetési ár. azes hirdetéseknél szerződés köthető s akkor díj kedvezmény is jár.

Házmeztért keresek kedvező helyzet mellett aug. 1 re. Éltesebb gyermektelen (vagy felnőtt gyermekkel bíró) házaspár legyen. Lehet özvegy, asszony, vagy rokkant katona is. Széchenyi utca 24. szám.

Egy jó karban levő disznó ol eladó. Szömörce u. 2.

Utcai és piaci árúsításra magas jutalék mellett elárúsítók kerestek. Tizennégy éven felüliek jelentkezhetnek a kiadóhivatalban.

Nemes krizantín palánta külfőle színű fajtaiból kapható: Széchenyi utca 26.

Modern portális nagy üzleti helyiség, Kossuth u. 4. számú házban aug. 1 re, esetleg azonnal kiadó.

Apolló - színház.

Sze da, Csütörtök, és péntek (június 27, 28 és 29 én) Nagyszabású amerikai filmszenzáció!

A TENGER REJTELMEI

Detektív dráma 4 felvonásban. A főszerepben: **Atwin Neuss.**

Előadások: szerdán és csütörtökön fél 7 és fél 9. Péter Pál napján 3.5, fél 7 és fél 9 órakor Rendes helyárok.

LEGDÍVATOSABB NŐI ÉS LÁNYKA SELYEM- és SZALMAKALAPOK.

TUDONSÁG kalaptok, virágok és szallagokban.

Nagy válogatás blousokban!

Bőr s sárcipők olcsó árban.

kaphatók: **Kováts Antalnál,** Városház-tér.

Uránia mozgófénykép-palota

SZERDÁN: CSÜTÖRTÖNÖN: PÉNTEKEN:

(június 27, 28 és 29 én)

HOMUNCULUS V.

Leszámolás az emberiséggel.

Mérsékeltlen felemelt helyárok.

Előadások kezdete: Hétköznapokon fél 7 és fél 9 órakor. Ünneppanapon 3,5, fél 7 és fél 9 órakor.

Erkélyen az ülőhelyek számozottak.

Jegyek előre válthatók Ullmannál és az Uránia pénztáránál.